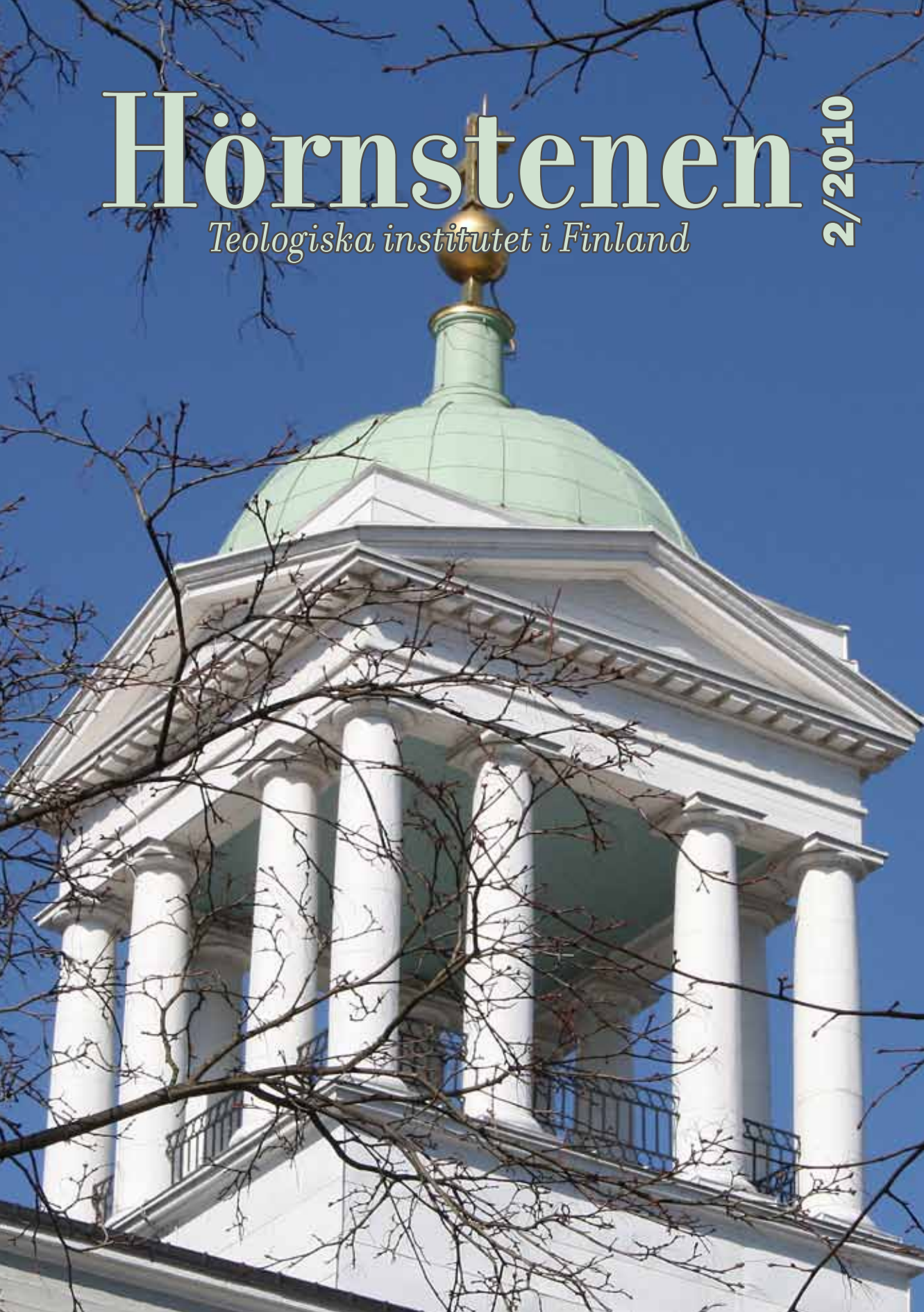

Hörnstenen

Teologiska institutet i Finland

2/2010

LEDARE

Spring för livet

Påskan är den största av alla högtider. Den börjar med lidande, som kulminerar i och med att Jesus dör. Långfredagen, som på engelska heter den goda fredagen (Good Friday), var enligt vittnena allt annat än en god fredag. Men Jesu seger och frälsningens innersta kärna började med att Jesus dog och allt blev tyst.

Men honom har Gud uppväckt och löst ur dödens vanda, eftersom det inte var möjligt att han skulle behållas av döden. David säger med tanke på honom: Jag har alltid Herren för ögonen, han står på min högra sida för att jag inte skall vackla. Apg. 2:24,25

I den första påskens händelser finns det mycket som man inte alltid fäster så stor uppmärksamhet vid. Aposteln Johannes berättar hur mycket man sprang under den första påskan. Maria från Magdala sprang från graven för att berätta för Simon Petrus och Johannes att "de har tagit bort Herren från graven, och vi vet inte var de har lagt honom." (Joh. 20:2).

Stafetten fortsatte. Petrus och Johannes störtade iväg. "De sprang båda på samma gång, men den andre lärjungen sprang fortare än Petrus och kom först fram till graven." (Joh. 20:4).

Av texten framgår att det inte var fråga om ett småspringande, som på morgonlänk, utan de sprang fort. Petrus kunde inte hålla samma tempo som Johannes. Han hängde inte med, Petrus var ju äldre och Johannes sprang fortare. I en normalsituation skulle Johannes säkert ha väntat på Petrus, men nu hade han bråttom, han måste få veta vad som hade hänt.

Jag har i år tänkt mycket på detta. Den första påskan fick människorna i rörelse. De vettskrämda lärjungarna vågade sig ut. De talade till folket, de vittnade och var på pingsten så ivriga, att folk trodde att de var berusade. Petrus måste säga: "Det är inte som ni tror att dessa är berusade. Det är ju bara tredje timmen på dagen." (Apg. 2:15).

Vad fick dem att springa? Vad fick apostlarna att bli så ivriga att folk trodde de var fulla?

Orsaken är klar. Herren själv, den levande Kristus, är den egentliga och enda orsaken. Mötet med den Levande fick människorna i rörelse. Redan nyheten om att kroppen var borta, väckte intresset.

De kristna har fått världens bästa medicin. Vi har fått hoppets budskap. Vi har fått det eviga livet. Jesus säger inte att "de som tror på mig får evigt liv" utan: "Amen, amen säger jag er: Den som hör mitt ord och tror på honom som har sänt mig, han har evigt

liv och kommer inte under domen utan har övergått från döden till livet." (Joh. 5:24).

Vi kan inte inspirera oss själva, inte skärpa oss så att vi blir litet mera engagerade än tidigare. Det leder ingen vart, det håller inte länge.

"Men när den helige Ande kommer över er, skall ni få kraft och bli mina vittnen i Jerusalem och i hela Judeen och Samarien och ända till jordens yttersta gräns." (Apg. 1:8).

Nu lever vi i tiden efter påsk. Kyrkoårets texter tar ut allt av Jesu seger på korset. Jesus kallar oss att följa Honom. Den Helige Ande påminner oss och förklarar för oss vad Jesus har gjort för oss. Hans ord inspirerar oss och föder nytt liv.

Genom att iaktta sig själv och ständigt mäta temperaturen, föds ingenting nytt.

Mötet med den levande, uppståndne Jesus, förvandlar allt! Se på Jesus!

Det var Han som fick igång de första lärjungarna. Han fick dem att springa, att skynda ut med budet om liv. Han är också den som får oss att satsa allt.

Spring för livet, det nya livet!
Med Jesus fram!

16.4.2010
Henrik Perret

Bild: Hilpi Jenu

Den teologiska utbildningen i brytningspunkten

I Finland har man redan i årtionden diskuterat och grälat om den teologiska utbildningen. Grundandet av Teologiska Institutet i Finland för tjugo år sedan innebar en milstolpe i den diskussionen. Enligt kritikerna erbjuder universitetet en måttligt formell undervisning i språken, i kyrkohistoria och dogmhistoria, men kan inte längre ge väggkost för ett andligt arbete.

Alla torde minnas ett slagord från sjuttio-talet: började i Anden (Hengessä), slutade i Helsingfors (Helsingissä). Från de gamla motsättningarna har man senare övergått till en ny situation. Nuförtiden blir man på sin höjd i teologiska fakulteten undervisad om i vilken traditionsavlagring den Helige Ande som begrepp blev viktigt för församlingens självförståelse.

Våra teologiska fakulteter utgör inte undantag bland de västerländska utbildningsinstitutionerna även om det kan finnas vissa gradskillnader mellan dem. I Förenta Staterna gör man numera åtskillnad mellan institutioner (department) och seminarier (seminary). De förstnämnda hör till officiella universitet och är till sin natur neutrala i förhållande till religionen. De följer en religionsvetenskaplig modell. De sistnämnda utgörs av kyrkosamfundens egna prästseminarier och deras uppgift är att utbilda predikanter.

I Finland kan man inte göra en sådan åtskillnad eftersom vår evangelisk-lutherska kyrka inte tillåter prästseminarier. I Norge är situationen en annan. Där verkar tre seminarier och deras motpol är den religionsvetenskapliga utbildningen vid Oslo universitet. I Danmark är situationen likartad.

En tillspetsad liberalism

Åsikterna vid teologiska fakulteten i Helsingfors motsvarar till största delen den internationella diskussionen. Det kan man konstatera utan att vara det minsta elak eftersom den religionsvetenskapliga metoden är ett val som många avdelningar och lärare själva har gjort. De representerar medvetet och med glatt sinne den nya inställningen. Därför är det inte heller pinsamt att tala om saken.

Det allmänna intrycket framträder också i många läroböcker. På bibelforskningens område har vi t.ex. Hakolas och Pakkalas bok *Kristendomens och judendomens rötter* som erbjuder en renodlad religionsvetenskaplig bild av Bibeln. Enligt boken existerade Israel i egentlig mening inte eftersom de sent tillkomna texterna felaktigt beskriver en tid när det i verkligheten på det området endast fanns kanaanéer som dyrkade många gudar.

På Nya testamentets område finns Heikki Räisänen som nyligen har publicerat sitt viktigaste verk *The Rise of Christian Beliefs*. Räisänens bok behandlar innehållet i Nya testamentet, men skriver om begreppsförvirringen i urkyrkan. Forskarens religionsvetenskapliga uppgift blir att lyfta fram konflikterna mellan olika textförfattare. Kyrkan har egentligen ingen användning för en sådan undervisning.

Bild: Timo Eskola

Reaktionerna varierar

Hur borde man reagera på förändringarna? Det skulle vara lätt att fördöma universitetet och kräva en mera andlig undervisning. Men klockan kan inte vridas tillbaka. Vi kan inte återvända till den gyllene ungdomstiden när den teologiska fakulteten utbildade präster enbart för den evangelisk-lutherska kyrkan.

Följande steg är kravet att kyrkan bör bidra med sin egen insats för prästutbildningen. Det är en möjlig väg. Kyrkan borde sköta om att de blivande arbetarna skall få en luthersk andlig identitet. Ett års studier som omfattar den lutherska traditionen, Bekännelseskriterierna och biblisk exegetik skulle utgöra ett gott tillägg till kursen i predikokost. Teologiska institutet bidrar redan nu med ett sådant program.

Den tredje möjligheten vore att kyrkan skulle godkänna teologiska seminarier. Men vi står inte ens nära en sådan möjlighet. I Sverige har man nyligen fördrivit väckelserörelsernas seminarium ur kyrkan. Kyrkan har liberaliserats hos oss så långt att man ur folkkyrkans kvarleva försöker rensa ut den teologi som representeras av väckelserörelserna. Därför måste man besvara den cyniska religionsvetenskapligheten med en envis tilläggsutbildning. Det är endast en utbildad teolog som frimodigt kan förkunna Kristus och med god förmåga undervisa Guds Ord.

Timo Eskola

Teologiska institutet i Finland – till vad behövs det?

STI behövs nu!

Teologiska institutet i Finland (STI) behövs sannolikt mera idag än någonsin under den tid institutet funnits. STI:s uppgift har alltid varit att stöda dem som studerar teologi. De år som teologiestuderande studerar på heltid, är helt avgörande för resten av deras liv.

Man kan inte studera teologi bara ytligt, utan att själv ta ställning till teologiska frågor. En teologiestuderandes egen övertygelse formas och utkristalliseras under studietiden. Vars och ens övertygelse och uppfattningar om teologiska frågor förändras under studietiden, för många är förändringen stor. Just här finns STI:s omätliga existensbehov. Genom den undervisning som ges i STI, genom samtal och litteratur som erbjuds, har studerande stora möjligheter att lära känna och omfatta en klassisk kristen tro angående Bibeln, Gud, Jesus, den Helige Ande, frälsningen, ett liv enligt Guds vilja och många andra för en kristen viktiga frågor. Vad en teolog har för uppfattning om dessa frågor har stor betydelse för hans förkunnselse, undervisning och annan verksamhet. Och detta påverkar i sin tur många andra människors liv.

STI har under sina drygt 20 år haft stor betydelse för att många teologer, som nu är i arbetslivet, har fått en biblisk övertygel-

se i teologiska frågor. För att kunna förstå varför STI:s betydelse just nu är tom, viktigare än förr, måste vi bekanta oss med situationen i vår kyrka idag. Chefredaktören för tidningen Kirkko & kaupunki, Seppo Simola, ger en skarp analys i sin ledare (22.3.2010):

”För att säga det enkelt: inom vår kyrka finns det två från varandra helt avvikande synsätt. Den ena sidan håller hårt fast vid det ’Guds oförfalskade Ord’, som uppenbarats i Bibeln, och vid ’kyrkans oföränderliga tro och lära’. Den andra sidan ser både på Bibeln och på kyrkans lära som uttryck för uppfattningar och föreställningar, som människor, bundna av sin tid, hade tyckt sig förstå om Gud och människans förhållande till honom. Grovt sagt kan man säga att ärkebiskopsvalet handlade om dessa synsätt. Det senare vann knappast. I det kommande biskopsvalet i Helsingfors ser man inte denna motsättning. Kyrkligt sett är Helsingfors det område som har minst anknytning till ’det stränga bibelbältet’ och någon företrädare för en sådan inriktning skulle inte ha några som helst chanser att bli vald. Alla kandidater står för det senare synsättet, var och en med sin egen nyans.”

Den sista raden i Simolas text är avslöjande. I biskopsvalet i Helsingfors representerar ingen det klassiskt kristna synsättet – att man skall hålla fast vid Guds oförfalskade Ord, som har uppenbarats i Bibeln och vid kyrkans oförändrade tro och lära. Varför? Därför att alla biskopskandidater har anammat en teologi, som inte har bundit sig vid hela Bibeln och i en del fall inte ens vid hela trosbekännelsen. Detta har kommit fram i intervjuer med dem. Vad skulle ha hänt om dessa biskopskandidater skulle ha fått en sådan teologisk utbildning, som skulle ha fäst dem vid Bibeln

som Guds tillförlitliga Ord? På den frågan får vi inget svar, men med STI:s hjälp kan vi försäkra oss om att åtminstone några teologer i framtiden vill hålla fast vid Guds oförfalskade Ord, sådant det har uppenbarats i Bibeln, och vid ’kyrkans oföränderliga tro och lära.’

STI behöver Ditt stöd nu!

STI behöver Ditt stöd just nu. Ekonomin är ansträngd. Om inte understödet kan växa under de närmaste månaderna, måste verksamheten kanske begränsas. Om du kan ge STI en extra gåva just nu, skulle detta vara mycket välkommet!

Leif Nummela

STI:s tf generalsekreterare 2003–2005

Suppleant i STI:s styrelse

Teologiska institutets i Finland stadgeenliga
VÅRMÖTE
hålls tisdagen 25.5.2010 kl. 16
i STI:s utrymmen, Kajsaniemigatan 13 A, 00100 Helsingfors
för att behandla verksamhetsberättelsen och bokslutet för år 2009.
Beslutanderätten utövas av medlemsorganisationernas representanter,
men alla understödande medlemmar är också välkomna till årsmötet.

 TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

Adressen:	Kajsaniemigatan 13 A 4. vån. 00100 Helsingfors	Finansierat av frivilliga bidrag. Medlemsavgift för understödande medlemmar: 35 €/år (studerande 10 €, kollektiv 100 €). Bockgävor, understöd och testamenten mottas med tacksamhet.
Telefon	09 668 9550	Publicerar den teologiska tidskriften <i>Iustitia</i> . Informationsbladet <i>Hörnstenen</i> (<i>Kulmakivi</i>) sänds till understödande medlemmar.
Fax	09 6689 5555	Styrelsens ordförande verksamhetsledare Timo Junkkaala
E-post:	sti@teolinst.fi förnamn.efternamn@teolinst.fi	Medlemsorganisationer Missionsföreningen Såningsmannen, Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys (Bedjarrörelsen i Västra Finland), Finlands ev.luth. Student- och Skolungdomsmission, Radiomissionsorganisationen Budbärarn, Finlands ev.luth. Folkmission, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Finska Bibelinstitutet, Sv. Luth. Evangeliföreningen i Finland
Hemsida	www.teolinst.fi	
Bank	Sampo 800011-564245	
Annställda	generalsekr. Henrik Perret (gsm 040 172 3838) forskare Timo Eskola (hem 019 722 702) sekreterare Kirsi Sell (hem 09 505 1796)	
	Teologiskt forsknings- och skolningscentrum. Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och läsesal.	
Öppet	under perioderna kl. 9–19	Tryckeri Kirjapaino Hermes Oy

*Likt vårdags sol i morgonglöd
gick Jesus fram ur natt och död
till liv förutan like.
Därför så länge världen står,
det efter vinter kommer vår
också i andens rike.*

Ps 532:1

